

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**

**SCENARIUSZ ZAJĘĆ Z WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE DLA KLASY 8, SZKOŁY
PODSTAWOWEJ.**

ZAJĘCIA PROWADZONE PRZEZ: Joanna Dyczewska

TEMAT: Władza wykonawcza- rola i kompetencje prezydenta RP.

Czas realizacji: 1 godzina lekcyjna

CELE KSZTAŁCENIA - WYMAGANIA OGÓLNE: (PODSTAWA PROGRAMOWA) :

I. Wiedza i rozumienie.

Uczeń: 1) przedstawia zasady ustroju Rzeczypospolitej Polskiej i podstawowe organy władz publicznych; 3) wykorzystuje swą wiedzę do interpretacji wydarzeń życia społecznego, w tym publicznego.

II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.

Uczeń: 1) znajduje informacje na temat życia społecznego, w tym publicznego; 2) wykorzystuje informacje do tworzenia własnej wypowiedzi na temat wydarzeń z życia społecznego, w tym publicznego.

IV. Komunikowanie i współdziałanie.

Uczeń: 1) komunikuje się w sprawach życia społecznego, w tym publicznego, oraz dyskutuje i przedstawia własne argumenty w wybranych sprawach tego typu; 2) współpracuje z innymi – dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich.

TREŚCI NAUCZANIA - WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE: (PODSTAWA PROGRAMOWA)

Uczeń:

- wyjaśnia zasadę republikańskiej formy rządu;
- przedstawia sposób wyboru i podstawowe kompetencje Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej;
- znajduje informacje o działaniach urzędującego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej;

CELE SFORMUŁOWANE W JĘZYKU UCZNIA:

1. Dowiem się, kto sprawuje władzę wykonawczą w Polsce.
(Poznam organy władzy wykonawczej w Polsce.)
2. Poznam sposób wyboru i podstawowe kompetencje Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej .
3. Dowiem się jaką funkcję pełni w polskim systemie politycznym prezydent.
4. Poznam życiorysy polityczne osób pełniących ten urząd, które wybrano w wyborach powszechnych, oraz działania obecnie urzędującego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

NACOBIEZU:

Po lekcji:

- wymienisz organy władzy wykonawczej w Polsce
- wyjaśnisz, jaką funkcję pełni prezydent w polskim systemie politycznym.
- wymienisz wybrane kompetencje prezydenta.
- określisz, jak wybierany i odwoływany jest prezydent
- wymienisz nazwiska wszystkich polskich prezydentów wybranych po roku 1989 r.-
chronologicznie, imię i nazwisko prezydenta obecnie sprawującego ten urząd
- wskażesz, kiedy odbędą się najbliższe wybory prezydenckie w Polsce

METODY, TECHNIKI I FORMY PRACY:

- burza mózgów/ giełda pomysłów, praca z tekstem Konstytucji RP, praca w grupach-karty pracy, praca indywidualna, symulacja, ćwiczenia interaktywne

KOMPETENCJE KLUCZOWE:

Zaproponowane w ramach lekcji metody nauczania kształcą u uczniów , m.in.
umiejętności interpersonalne, umiejętność współpracy w grupie, aktywnego słuchania,
porządkowania i analizowania informacji, a także kompetencje kluczowe:

- w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- cyfrowe;
- osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- obywatelskie
- w zakresie wielojęzyczności
- kompetencje obywatelskie

Dostosowanie do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE)

- Pytania kierowane do uczniów z trudnościami w uczeniu się powinny być precyzyjne.
- Nauczyciel powinien się upewnić, czy uczniowie właściwie zrozumieli polecenia oraz tekst Konstytucji poprzez zadawanie dodatkowych pytań.
- Dobrze jest posadzić uczniów z trudnościami w uczeniu się w pobliżu nauczyciela, dzięki temu zwiększy się ich koncentracja uwagi, ograniczeniu ulegnie ilość bodźców rozpraszających, ponadto wzrośnie bezpośrednia kontrola nauczyciela.

FAZA ORGANIZACYJNA:

- 1. Czynności porządkowo- organizacyjne: przywitanie, sprawdzenie listy obecności.**
- 2. Podanie tematu lekcji.**
- 3. Podanie celów lekcji w języku ucznia i nacobezu.**

FAZA PRZYGOTOWUJĄCA: WPROWADZENIE DO TEMATU LEKCJI:

Przypomnienie klasycznego podziału władzy, ukierunkowane pytaniami nauczyciela:

- Jak wygląda klasyczny trójpodział władzy wprowadzony przez Monteskiusza?

(władza ustawodawcza, władza wykonawcza, władza sądownicza).

-Co w Polsce stanowi władzę ustawodawczą, wykonawczą i sądowniczą?

(władza ustawodawcza – Sejm i Senat; władza wykonawcza – prezydent i rząd; władza sądownicza – niezawisłe sądy).

-Wyjaśnienie pojęcia: można poprosić uczniów. Karta na tablicy

Prezydent (*łac.praesidens*, 'zasiadający na czele') – najwyższy urząd w państwie będącym republiką, zazwyczaj jednoznaczny z pełnieniem funkcji jednoosobowej głowy państwa.

FAZA REALIZACYJNA:

2)„Prezydenci” (rozmowa nauczająca).

Zapytaj uczniów ,czy wiedzą, kto jest Prezydentem RP.

(Andrzej Duda)

-Poproś, aby przypomnieli sobie, jak się nazywał i kiedy sprawował władzę pierwszy polski prezydent.

Pierwszym Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej był Gabriel Narutowicz, który został mianowany na to stanowisko 11 grudnia 1922 r (zginął 5 dni po zaprzysiężeniu,

16 grudnia 1922 roku prezydent był na wystawie w warszawskiej „Zachęcie”. To właśnie tam został zastrzelony przez polskiego nacjonalistę, Eligiusza Niewiadomskiego, który był powiązany z Narodową Demokracją.)

-Dowiedz się też, czy znają nazwiska jakichś sławnych prezydentów innych krajów.

(mogą to być postaci historyczne i współczesne, prezydenci krajów sąsiednich).

Francja:Głowa państwa: Prezydent Emmanuel Macron , Niemcy:Głowa państwa:

Prezydent Frank-Walter Steinmeier, Szeł rządu: Kanclerz Olaf Scholz, Rosja:Głowa

państwa: Władimir Putin, Czechy:Głowa państwa: Prezydent Petr Pavel,Słowacja: Peter

Pellegrini, Ukraina:Głowa państwa: Prezydent Wołodymyr Zełenski,Białoruś:Głowa

państwa:Aleksander Łukaszenka, USA: Głowa państwa:Donald Trump

3. Praca z tekstem Konstytucji RP-art. 127-załącznik nr1.

Poproś uczniów o zapoznanie się z art.127 Konstytucji RP-karta pracy.

Uczniowie odpowiadają na pytania postawione przez nauczyciela w karcie pracy.

załącznik nr 1

Władza wykonawcza-Prezydent

Prezydent (*łac.praesidens*, 'zasiadający na czele') – najwyższy urząd w państwie będącym republiką, zazwyczaj jednoznaczny z pełnieniem funkcji jednoosobowej głowy państwa.

1. Przeczytaj tekst źródłowy i wykonaj polecenia.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r. (fragment)

Artykuł 127

1. Prezydent Rzeczypospolitej jest wybierany przez Naród w wyborach powszechnych, równych, tajnych i bezpośrednich

2. Prezydent Rzeczypospolitej jest wybierany na pięcioletnią kadencję i może być ponownie wybrany tylko raz.

3. Na Prezydenta Rzeczypospolitej może być wybrany obywatel polski, który najpóźniej w dniu wyborów kończy 35 lat i korzysta z pełni praw wyborczych do Sejmu. Kandydata zgłasza co najmniej 100 000 obywateli mających prawo wybierania do Sejmu.

4. Na Prezydenta Rzeczypospolitej wybrany zostaje kandydat, który otrzymał więcej niż połowę ważnie oddanych głosów. Jeżeli żaden z kandydatów nie uzyska wymaganej większości, czternastego dnia po pierwszym głosowaniu przeprowadza się ponowne głosowanie.

5. W ponownym głosowaniu wyboru dokonuje się spośród dwóch kandydatów, którzy w pierwszym głosowaniu otrzymali kolejno największą liczbę głosów. Jeżeli którykolwiek z

tych dwóch kandydatów wycofa zgodę na kandydowanie, utraci prawo wyborcze lub umrze, w jego miejsce do wyborów w ponownym głosowaniu dopuszcza się kandydata, który otrzymał kolejno największą liczbę głosów w pierwszym głosowaniu. W takim przypadku datę ponownego głosowania odracza się o dalszych 14 dni.

6. Na Prezydenta Rzeczypospolitej wybrany zostaje kandydat, który w ponownym głosowaniu otrzymał więcej głosów.

- Odpowiedz, jak długo trwa kadencja prezydenta. Określ, ile razy można kandydować na ten urząd. Następnie wyjaśnij, dlaczego – Twoim zdaniem – liczba kadencji prezydenta została ograniczona.

.....

.....

.....

.....

- Wymień warunki, które musi spełnić kandydat na stanowisko prezydenta.

.....

.....

.....

- Odpowiedz, jak długo trwa kadencja prezydenta. Określ, ile razy można kandydować na ten urząd. Następnie wyjaśnij, dlaczego – Twoim zdaniem – liczba kadencji prezydenta została ograniczona.

.....

.....

.....

.....

.....

- Wymień warunki, które musi spełnić kandydat na stanowisko prezydenta.

.....

.....

.....

- Opisz przebieg procedury wyborczej w przypadku, kiedy żaden kandydat nie zdobył ponad połowy głosów w pierwszym głosowaniu.

.....

.....

.....

4) Kompetencje prezydenta-zadanie w grupach(do wyboru)-załącznik nr 2.

Podziel klasę na pary, które następnie poproś o zapoznanie się z materiałem z załącznika nr 2 – przeczytanie tekstu, a później uzupełnienie tabelki znajdującej się pod nim. Zbierz od uczniów i uczennic odpowiedzi, np. prosząc każdą parę o podanie jednego z uprawnień Prezydenta RP. Na koniec możesz uzupełnić tabelkę o brakujące elementy według klucza.

Inne zadanie-do wyboru: Które kompetencje są najważniejsze?-załącznik nr 3.

15 minut przed lekcją wypisz na tablicy kompetencje Prezydenta RP lub wydrukuj na formacie minimum A3 listę z załącznika nr 2 i w odpowiednim momencie umieść ją np. na tablicy czy na ścianie. Zadbaj o to, by wcześniej lista nie była widoczna dla uczniów i uczennic. Następnie rozdaj kredę (jeśli lista jest na tablicy) lub markery (jeśli lista jest na kartce). Zadaniem uczniów i uczennic będzie zdecydowanie, które trzy kompetencje Prezydenta RP są – ich zdaniem – najważniejsze. Każdy z uczniów i każda z uczennic ma trzy kropki do dyspozycji. Kropki należy umieścić przy tych trzech kompetencjach, które uczeń/uczennica uważa za najważniejsze. Wszystkie trzy kropki można też przypiąć przy jednej kompetencji, jeśli zdaniem ucznia/uczennicy jest ona kluczowa. Przykład: Marcin decyduje, że swoje trzy kropki rozdzieli na trzy kompetencje: reprezentowanie państwa na zewnątrz, zwierzchność nad siłami zbrojnymi oraz nadawanie polskiego obywatelstwa. Małgosia stawia dwie kropki na prawo zgłaszania własnych projektów ustaw i jedną na zwierzchność nad siłami zbrojnymi. Julia decyduje, że wszystkie trzy stawia na powołanie rządu i premiera. Po oddaniu głosów przez całą klasę podsumuj wyniki i podkreśl te trzy kompetencje, które zdobyły najwięcej punktów. W ramach podsumowania zapytaj uczniów i uczennice, czy zgadzają się z takim wynikiem, a następnie wysłuchaj krótko argumentów.

Załącznik nr 2

Przeczytaj tekst, a później uzupełnij tabelkę znajdującą się pod nim.

Pierwszy obywatel Rzeczypospolitej.

Władzę wykonawczą w Polsce sprawują prezydent i rząd. Prezydent – głowa państwa – jest wybierany na pięcioletnią kadencję w wyborach powszechnych, bezpośrednich, równych i tajnych. Jego główne zadanie polega nie na bezpośrednim sprawowaniu rządów, lecz na czuwaniu nad tym, by nie dochodziło do poważnych konfliktów między różnymi organami władzy. Prezydent odgrywa więc przede wszystkim rolę arbitra – tym silniejszego, że obdarzonego mandatem zaufania przez większość obywateli. Taką formę państwa, w której głową jest wybierany przez obywateli prezydent, nazywamy republiką.

Prezydent RP dysponuje, oczywiście, **typowymi uprawnieniami głowy państwa**, takimi jak reprezentowanie państwa w stosunkach międzynarodowych, prawo ratyfikowania umów międzynarodowych (jednak na ratyfikację ważniejszych umów musi się zgodzić parlament), mianowanie i odwoływanie ambasadorów reprezentujących Polskę w innych krajach, nadawanie odznaczeń i polskiego obywatelstwa oraz stosowanie prawa łaski (to znaczy zmniejszenie lub darowanie skazanemu części albo całości kary). **Jednak jego kompetencje są w istocie znacznie większe.(kompetencje wykonawcze).** Prezydent bowiem powołuje nowego premiera (premier i jego rząd muszą jednak uzyskać aprobatę Sejmu) oraz niektórych najwyższych urzędników państwowych (np. sędziów), jest także zwierzchnikiem polskich sił zbrojnych. W ramach uprawnień wykonawczych wydaje rozporządzenia, które mają m.in. doprecyzować, w jaki sposób wprowadzić zmiany przewidziane uchwaloną ustawą.

Może występować z orędem do Sejmu, Senatu lub Zgromadzenia Narodowego, rozpisać referendum (za zgodą Senatu) oraz zgłaszać własne projekty ustaw. Ponadto podpisuje ustawy, ma też prawo weta wobec praw uchwalonych przez parlament (oprócz ustawy budżetowej). Sejm może odrzucić prezydenckie weto, gdy w głosowaniu opowie się przeciw niemu 3/5 posłów. Prezydent ma również prawo zwrócić się do Trybunału Konstytucyjnego z prośbą o zbadanie, czy ustawa jest zgodna z Konstytucją. W dwóch wypadkach jest uprawniony nawet do rozwiązania parlamentu – jeśli nie uchwali on budżetu we właściwym terminie i jeśli Sejm nie jest w stanie wybrać premiera.

Najważniejsze kompetencje prezydenta:

Uprawnienia głowy państwa.	Funkcje wykonawcze.	Uprawnienia ustawodawcze.	Uprawnienia w zakresie władzy sądowniczej.
-reprezentowanie państwa w stosunkach międzynarodowych	-zwierzchność nad siłami zbrojnymi	-prawo zgłaszania własnych projektów ustaw	-
-	-	-	-
-	-	-	-

-			
---	--	--	--

Załącznik nr 3. Najważniejsze kompetencje prezydenta:

- Reprezentowanie państwa na zewnątrz.
- Mianowanie ambasadorów Polski.
- Ratyfikowanie umów międzynarodowych.
- Nadawanie odznaczeń.
- Nadawanie polskiego obywatelstwa.
- Zwierzchność nad siłami zbrojnymi.
- Powoływanie rządu i premiera.
- Wydawanie rozporządzeń.
- Prawo zgłaszania własnych projektów ustaw.
- Podpisywanie ustaw i prawo weta.
- Rozwiązanie parlamentu w ściśle określonych sytuacjach.
- Powoływanie sędziów.
- Możliwość korzystania z prawa łaski

5) Zadanie- znajdź informację.

„Zadania prezydenta – znajdź informacje” (praca z tekstem, praca w parach, lub praca z tabletami szkolnymi, telefonami uczniów). Zaproponuj uczniom, aby przejrzyli w parach gazety codzienne lub internetowe serwisy informacyjne i poszukali informacji o działaniach prezydenta w ostatnich dniach lub tygodniach. Uczniowie powinni zastanowić się, z jakimi zadaniami (uprawnieniami) są one związane.

6.Zadanie- Prezydenci RP po 1989 r.-pokaz multimedialny

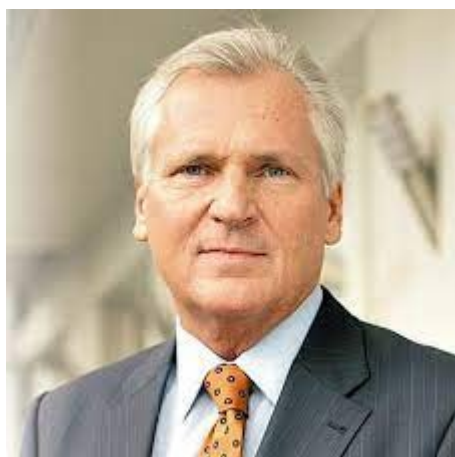
Nauczyciel, korzystając z rzutnika, przedstawia prezydentów RP od 1989 r. i nawiązuje do pojęcia „Pierwszego obywatela Rzeczypospolitej”-prezentacja. Wskazuje na rozdział V i VI Konstytucji RP, który reguluje sprawowanie władzy wykonawczej. Uczniowie otrzymują

kartę pracy do uzupełnienia- prezydenci po 1989, lata ich kadencji, sposób wyboru-
załącznik nr 4.

Załącznik nr 4. Prezydenci. Rozpoznaj na poniższych fotografiach prezydentów RP a następnie podpisz ich wizerunki imionami i nazwiskami. Wskaż , który z nich został wybrany przez Zgromadzenie Narodowe, a który pełnił tę funkcję dwukrotnie.

.....
.....

.....

.....

.....

7. Zadanie: Zaproponuj, żeby każdy wyobraził sobie, że ubiega się o stanowisko doradcy nowo wybranego prezydenta RP. Warunkiem niezbędnym jest rozwiązanie testu „Czy znasz uprawnienia prezydenta?” Każdy zapisuje swoje odpowiedzi na kartce. / ewentualnie karta pracy do uzupełnienia na podsumowanie lekcji.-załącznik 4-druga strona.

<https://learningapps.org/17597728>

Załącznik 4, druga strona

1. Uzupełnij poniższe zdania dotyczące funkcji Prezydenta RP.

W krajach o ustroju republikańskim funkcję głowy państwa z reguły pełni W Polsce osoba ubiegająca się o ten urząd musi mieć ukończone w dniu wyborów..... i zostać zgłoszona przez obywateli posiadających prawo wybierania do sejmu. Prezydent RP wybierany jest przez obywateli na letnią kadencję w wyborach powszechnych, równych, i w głosowaniu tajnym. Przysługuje mu możliwość ponownego wyboru, tzw..... Do momentu złożenia przysięgi nowo wybranego prezydenta nazywamy..... Prezydent może zostać wybrany w I turze wyborów, jeśli uzyska głosów. Wybory Prezydenta RP zarządza Marszałek Sejmu a ich ważność stwierdza.....

.....Prezydent składa przysięgę przed.....

Jeśli nie może sprawować swojej funkcji zastępuje go.....

a jeśli ten nie może wykonywać obowiązków Prezydenta RP, wtedy obowiązki przejmuje.....

FAZA PODSUMOWUJĄCA:

Zwróć uwagę uczniom i uczennicom, że podczas tej lekcji dowiedzieli się, jak ważną funkcję w państwie pełni prezydent. Możesz dodać, że według Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej to właśnie prezydent „jest najwyższym przedstawicielem Rzeczypospolitej Polskiej i gwarantem ciągłości władzy państwowej”, który „czuwa nad przestrzeganiem Konstytucji, stoi na straży suwerenności i bezpieczeństwa państwa oraz

nienaruszalności i niepodzielności jego terytorium” (art. 126 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej), a cały rozdział V Konstytucji jest poświęcony temu urzędowi i jego kompetencjom. Dlatego właśnie udział w wyborach prezydenckich jest tak ważny. W roku 2025 wybory na Prezydenta RP powinny się odbyć 18 maja. Warto wziąć w nich udział, jeśli posiada się czynne prawo wyborcze, a jeśli jeszcze nie można samodzielnie głosować – zachęcić innych do pójścia na wybory.

EWALUACJA

1. Dziś nauczyłam/Nauczyłem się....
2. Zrozumiałam/Zrozumiałem, że ...
3. Przypomniałam/Przypomniałem sobie, że...
4. Zaskoczyło mnie, że...
5. Dziś osiągnęłam/osiągnąłem założony cel, bo...

BIBLIOGRAFIA

- konstytucja RP(wybrane artykuły dotyczące prezydenta)
- prezentacja multimedialna o kompetencjach prezydenta-zadanie
- artykuły prasowe o bieżącej prezydenturze
- linki do lekcji: <https://www.prezydent.pl/>

OPINIA NAUCZYCIELA METODYKA

ZATWIERDZENIE PRZEZ DYREKTORA SZKOŁY

ZAŁĄCZNIKI

Prezydenci Polski po 1989 r.

Andrzej Duda (ur. 1972)

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej od 2015 r. Doktor nauk prawnych.

W latach 2006–2007 był wiceministrem sprawiedliwości, a od 2008 r. współpracownikiem prezydenta Lecha Kaczyńskiego. W 2010 r. został radnym Krakowa, w 2011 r. uzyskał mandat poselski do sejmu, a w wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2014 r. zdobył mandat eurodeputowanego. W grudniu 2014 r. został oficjalnym kandydatem partii Prawo i Sprawiedliwość na prezydenta i 24 maja 2015 r. zwyciężył w II turze wyborów, pokonując urzędującego prezydenta Bronisława Komorowskiego.

Fot. BE&W/ZZ

Bronisław Komorowski (ur. 1952)

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2010 – 2015. W okresie PRL działał w opozycji. W latach 1991–2010 zasiadał w sejmie. Pełnił funkcję ministra obrony narodowej w rządzie Jerzego Buzka, a w latach 2007–2010 był marszałkiem sejmu z ramienia Platformy Obywatelskiej.

W 2010 r. po śmierci Lecha Kaczyńskiego sprawował obowiązki głowy państwa. Na prezydenta został wybrany

w drugiej turze wyborów (lipiec 2010 r.), w której pokonał Jarosława Kaczyńskiego.

Lech Kaczyński (1949–2010)

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2005–2010. W okresie PRL działał w opozycji; uczestniczył w obradach Okrągłego Stołu (1989 r.). W latach 1992–1995 pełnił funkcję prezesa NIK, a następnie przez ponad rok – funkcję ministra sprawiedliwości w rządzie Jerzego Buzka. W 2001 r. wspólnie z bratem Jarosławem założył partię Prawo i Sprawiedliwość i został jej pierwszym prezesem. W październiku 2005 r. w drugiej turze wyborów prezydenckich pokonał Donalda Tuska. W polityce zagranicznej dążył do umocnienia sojuszu z USA. Podejmował działania na rzecz ustanowienia trwałych, bliskich relacji z Litwą i Ukrainą oraz pojednania między Polakami i Ukraińcami. Dążył także do zacieśnienia kontaktów z

Gruzją i Azerbejdżanem, bogatym w złoża ropy naftowej. Zginął 10 kwietnia 2010 r. w katastrofie smoleńskiej.

Aleksander Kwaśniewski (ur. 1954)

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1995–2005. Karierę polityczną rozpoczął w okresie PRL. Należał do Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej; w drugiej połowie lat 80. pełnił funkcje ministerialne. Uczestniczył w obradach Okrągłego Stołu (1989 r.) jako przedstawiciel strony rządowej. W 1990 r. został przewodniczącym nowo utworzonej Socjaldemokracji Rzeczypospolitej Polskiej, powołanej przez część działaczy rozwiązanej PZPR. W latach 1991–1995 zasiadał w sejmie i kierował klubem parlamentarnym Sojusz Lewicy Demokratycznej. Pełnił również funkcję przewodniczącego Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego, której celem było opracowanie projektu nowej konstytucji. W listopadzie 1995 r. w drugiej turze wyborów prezydenckich pokonał Lecha Wałęsę. W październiku 2000 r. został ponownie wybrany na prezydenta, tym razem zwyciężając już w pierwszej turze. W trakcie swojej prezydentury aktywnie wspierał dążenia do integracji Polski z NATO i Unią Europejską. W 2004 r. podczas pomarańczowej rewolucji na Ukrainie odgrywał rolę mediatora między stronami konfliktu.

Lech Wałęsa (ur. 1943)

Przywódca opozycji solidarnościowej w okresie PRL, prezydent Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1990–1995. Działalność opozycyjną rozpoczął w latach 70. W sierpniu 1980 r. stanął na czele strajku w Stoczni Gdańskiej, a następnie podpisał z władzami porozumienia sierpniowe. Dwa miesiące później został wybrany na przewodniczącego nowo utworzonego NSZZ „Solidarność”. Za swoją działalność w 1983 r. otrzymał Pokojową Nagrodę Nobla. Podczas obrad Okrągłego Stołu (1989 r.) przewodził stronie solidarnościowej. Na prezydenta został wybrany w wyborach powszechnych w grudniu 1990 r. w drugiej turze. W trakcie swojej prezydentury odgrywał aktywną rolę w życiu politycznym, wykorzystując szerokie uprawnienia, jakie przyznawała mu ówczesna konstytucja. Doprowadził do wycofania z Polski wojsk radzieckich (1993 r.).

W 1995 r. ubiegał się o reelekcję, jednak przegrał w drugiej turze z Aleksandrem Kwaśniewskim.

Wojciech Jaruzelski (1923–2014)

Polityk i generał; przywódca PRL od 1981 do 1989 r.; prezydent w latach 1989–1990. Karierę polityczną rozpoczął w latach 60. Przez kilkanaście lat kierował ministerstwem obrony narodowej, zasiadał też w ścisłym kierownictwie Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. W październiku 1981 r. objął funkcję I sekretarza KC PZPR; dwa miesiące później wprowadził stan wojenny. Był jednym z inicjatorów obrad Okrągłego Stołu (1989 r.). Na prezydenta państwa został wybrany w lipcu 1989 r. przez Zgromadzenie Narodowe. We wrześniu następnego roku oświadczył, że zamierza zrezygnować z funkcji głowy państwa, i przedstawił sejmowi projekt ustawy o skróceniu swojej kadencji.

